

Parohia „Înălțarea Domnului”

Str. Crinilor 45, Pașcani, jud. Iași
@ inaltareadomnului.pascani@gmail.com

Preot paroh: Marius Ionuț Tabarcea

+40 745 776 456

Bucurați-vă!

„Bucurați-vă în nădejde; în suferință fiți răbdători; la rugăciune stăruți.” (Romani 12, 12)

Anul II • Nr. 8 (56) • 6 martie 2022

Publicație editată și distribuită gratuit de Parohia „Înălțarea Domnului” Pașcani, Protopopiatul Pașcani

Calea spre mântuire

Să iubim postul!

Sfântul Dimitrie al Rostovului († 1709)

„Dacă nu iubești postul și nu te nevoiești cu înfrânarea generală a tuturor poftelor tale, nu vei avea niciodată limpezime duhovnicească, judecată dreaptă și rezultate pozitive în războiul contra patimilor. Astfel îți vei consuma viața în întunericul tulburării și al lipsei de înțelepciune și vei lua ca răsplătă alungarea de la fericirea cerească.”

Țimpul liturgic

Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul

În prima săptămână a Postului Mare și la Denia din Joia săptămânii a cincea se oficiază în Biserica Ortodoxă slujba Canonul cel Mare. Scopul acestui canon, scris de Sfântul Andrei Criteanul († circa 740 d.Hr.), este să ne readucă aminte de starea noastră de păcătoșenie, de necesitatea chemării numelui lui Iisus Hristos în inima noastră și de importanța pe care o are pocăința în viața noastră.

Din punct de vedere al structurii, **acest canon este un imn liturgic alcătuit din multe stihiri (peste 250)**, organizate în nouă cântări. Fiecare cântare începe cu un irmos (o strofă care dă tonul pentru stihirile care urmează) și se încheie cu două laude de cinstire, una adresată Sfintei Treimi și una către Maica Domnului. Acest imn mai este cunoscut și sub denumirea de „**Canonul Mare**”, nu doar pentru numărul mare de **stihiri**, ci și pentru **profundimea învățăturilor teologice**. Bogăția și frumusețea canonului reprezintă pentru credincioși un îndemn la pocăință și la meditație biblică. În special, sunt evocate numeroase **personalități ale Vechiului Testament** care l-au slujit lui Dumnezeu cu mult devotament; astfel, credincioșii sunt îndemnați să fie primitori ca Avraam, să fie răbdători ca Iov, să fie ostenitori ca Iacob pentru împlinirea dorințelor pe care le au, să fie postitori asemenea lui Moise.

Canonul Sfântului Andrei Criteanul este citit în patru părți în primele patru zile ale Postului Mare în cadrul Pavcerniței Mari.

Monument al inmografiei creștine răsăritene

Scopul acestui canon, scris de Sfântul Andrei Criteanul († circa 740 d.Hr.), este **să ne readucă aminte de starea noastră de păcătoșenie**, de necesitatea chemării numelui lui Iisus Hristos în inima noastră și de importanța pe care o are pocăința în viața noastră. Despre autorul Canonului, despre valoarea și

Vă dorim
un post cu mult
folos duhovnicesc!

aplicabilitatea sa în lume vom aminti câteva lucruri în cele de mai jos.

Autorul Canonului, Sfântul Andrei Criteanul, s-a născut în Damascul Siriei, în jurul anului 660 d.Hr. Adolescent fiind încă, și-a început viața monahală la Mănăstirea Sfântului Sava din pustiul Iudeii, din Ierusalim. Mai târziu a mers la Constantinopol ca reprezentant al Patriarhiei Ierusalimului. În Constantinopol s-a îngrijit de tineri până la data când a fost ales mitropolit al Gortinei, localitate din Insula Creta – Grecia. În anul 712, la presiunea împăratului bizantin și împotriva voinței sale, a fost în partida monotelistă, dar a retractat mai apoi. Moare în anul 740 în localitatea Eresso, din Insula Lesbos – Grecia. Amintirea lui se face în fiecare an la data de **4 iulie**.

Opera Sfântului Andrei Criteanul

Sfântul Andrei Criteanul a fost un bun orator și poet. Ca orator a scris Omilii la diferite sărbători, prezentând. Însă cea mai importantă specie de poezie creștină pe care a redactat-o a fost **Canonul**. Opera clasică a Sfântului Andrei Criteanul este Canonul cel Mare, un vast poem, remarcabil prin profunzimea evlaviei și a pocăinței. Însăși titulatura de *cel mare* subliniază întinderea acestuia, un poem vast de **250 de strofe**, cel mai mare canon din rândurile Bisericii.

Citit în primele patru zile din întâia săptămână a Postului Mare și integral în Joia din săptămâna a cincea, Canonul cel Mare, datorită gândurilor înălțătoare pe care le transmite, temelor necesare în viața fiecăruia (smerenia, pocăința, străpungerea inimii), precum și a profunzimii sale, devine un îndreptar și un îndrumar pentru viața noastră. **Conținutul Canonului Mare este unul duhovnicesc**, un profund dialog al omului păcătos cu propria conștiință, care-i atrage atenția asupra celor săvârșite. Se poate observa alternanța a două planuri: **sufletul păcătos** care-și plânge păcatele pentru că nu a urmat calea dreptilor și care din străfundurile inimii strigă: *Iartă-mă! Păcătuim la cer și înaintea Ta!*, și cel al ființelor **umane** ajunse la starea de îndumnezeire, prin pocăință.

(continuare în pagina 2)

Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul

(continuare din pag. 1)

Canonul cel Mare – unirea Testamentelor

În Canonul cel Mare se poate observa direct **îmbinarea dintre Vechiul și Noul Testament**. Prin unirea în Canonul cel Mare a troparelor vetero și neo-testamentare, Andrei Criteanul arată că Vechiul Testament nu se împlinește decât în Noul Testament și, prin urmare, omul se întregeste în Adam cel nou, Mântuitorul

Îisus Hristos. Puntea de legătură reprezintă profeții, prezentați adesea ca fiind cei care au trezit din nou conștiința venirii unui Răscumpărător și au încercat adesea întoarcerea poporului ales.

În Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul nu avem de-a face cu două testamente separate, ci cu unul singur care leagă ambele părți, pentru că unitatea este nedespărțită. Deși folosește un număr extrem de mare de citate din Pentateuh (n. *primele cinci cărți ale Vechiului Testament, atribuite lui Moise*) și în special din Cartea Facerea, Andrei Criteanul acoperă întreaga perioadă vetero-testamentară. Ceea ce este mai interesant este faptul că în citatele neo-testamentare Sfântul Andrei Criteanul folosește cu predilecție textele celor patru Evanghelii – și în special textele Evangheliei lui Luca, Apostolul umanității – și mai puțin celelalte scrieri. Prin raportarea continuă de la Vechiul Testament la Noul Testament omul este chemat să treacă puntea de la cel vechi la cel nou, de la omul cel păcătos și înstrăinat de Dumnezeu la făptura cea nouă în Iisus Hristos.

Despre frumusețea Canonului

Referindu-se la frumusețea și importanța sa, teologul grec Ioannis Fountoulis a scris următoarele: „Canonul cel Mare nu este nimic mai mult decât un cântec de lebdă, un plâns înaintea de moarte, un monolog de jale. Poetul se găsește la

sfârșitul vieții sale. Simte că zilele lui sunt puține, viața lui a trecut. Meditează la moarte și la judecata dreptului Judecător, care-l așteaptă. Vine să facă o retrospectivă, o trecere în revistă a duhului lumii. Se așază ca să discute cu suflul său. Însă darea de seamă nu este încurajatoare. Lanțul cel greu al păcatului îl strânge. Conștiința îl verifică. Și poetul plânge mereu pentru prăpastia faptelor sale rele. În plânsul acesta se ia la ceartă cu retrospectivă din Sfânta Scriptură. Însă legătura plânsetului cu Scriptura este foarte naturală. Ca om al lui Dumnezeu, poetul deschide cartea lui Dumnezeu ca să își evalueze destinul său. Cercetează unul câte unul modelele sfinte cărți. Rezultatul comparației este de fiecare dată groaznic și cauză a noilor bocete. A imitat toate faptele rele ale tuturor personajelor istoriei sfinte, însă nu și faptele cele bune ale sfinților. Nu îi rămân decât pocăința, zdrobirea și refugiul în mila lui Dumnezeu. Și aici deschide perspectiva optimistă a poetului. A găsit pocăința la ușa Paradisului. Nu are să prezinte fructele pocăinței; oferă însă lui Dumnezeu inima sa zdrobită și sărăcia duhului său. Modelele biblice: al lui David, al vameșului, al desfrânatei și al tâlharului îl încurajează. Judecătorul se va milostivi și de acesta, care a păcătuit mai mult decât toți oamenii” (Ioannis Fountoulis, *Megas Kanon*, în: „Logiki Latreia”, Patriarhon Idrima Paterikon Meleton, Thessalonic, 1971).

Cultul divin - simboluri și semnificații

Cum a apărut coliva și ce legătură are ea cu Sfântul Teodor Tiron?

Cătălin Acasandrei | Doxologia.ro

Biserica Ortodoxă îl sărbătorește în fiecare an pe Sfântul Mare Mucenic Teodor Tiron în ziua de 17 februarie, dar și în prima sâmbătă din Postul Mare, cunoscută și sub numele de sâmbăta Sfântului Teodor.

Sfântul Mare Mucenic Teodor Tiron a trăit pe vremea împăraților Maximian și Maximin. El s-a născut în Siria și a fost ostaș al armatei romane, în legiunea Tironilor. Aceasta era formată din ostași tineri, care se aflau sub conducerea generalului Vringa. Numele de Tiron pe care îl poartă Sfântul Mucenic Teodor vine din limba latină, tiro însemnând recrut sau începător. Într-o zi, pe când mergea împreună cu oastea, nu a ieșit

din cortul său, ca să aducă jertfe idolilor, precum ceilalți. Atunci, conducătorul oștii l-a întrebat de ce nu se supune, iar Sfântul Teodor și-a mărturisit credința în Dumnezeu. A rămas statornic în credința lui și, de aceea, la scurt timp, a fost ars.

Apariția colivei este legată nu de pomenirea martiriului său, din data de 17 februarie, ci de o minune pe care a săvârșit-o ulterior. La 50 de ani după trecerea Sfântului Teodor la cele veșnice, împăratul Iulian Apostatul (361-363), amintindu-și că în prima săptămână a Postului Mare creștinii țin post aspru, a dat ordin guvernatorului orașului Constantinopol să stropească toate proviziile din piețele de alimente cu sângele jertfit

idolilor. Sfântul Teodor, apărându-i în vis Arhiepiscopului Eudoxie al Constantinopolului (360-370), i-a poruncit acestuia să -i anunțe pe creștini să nu cumpere nimic din piață, ci să mănânce cu toții grâu fiert cu miere (coliva de astăzi).

Coliva făcută din grâu fiert, îndulcit cu miere sau zahăr, simbolizează **trupul celui adormit**, având în vedere că hrana principală a fiecărui om, în timpul vieții, este grâul sau pâinea. După cum subliniază și părintele Nicodim Mândiță, coliva simbolizează **nemurirea sufletelor** noastre, după trecerea din această viață, după cum am văzut că ne incredințeamă însuși Domnul. **Grăunțele de grâu** îndulcite cu zahăr sau cu miere înseamnă credința că sufletul celui ce a murit va avea o viață dulce și plăcută, dincolo de mormânt. Astfel, coliva este expresia vizibilă a credinței viilor în nemurirea celor adormiți, în reînvierea lor și viața lor de fericire veșnică pe care o vor obține prin intermedierea Domnului Hristos, care a acordat tuturor credincioșilor Săi învierea și viața veșnică.